

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

ΕΚΤ και Κομισιόν: Το σενάριο για διπλό «χτύπημα» το 2023 – Τι σημαίνει για την Ελλάδα

Καθώς η πραγματική οικονομία επιστρέφει στην ομαλότητα και η μετάλλαξη Δέλτα δεν οδηγεί (προς το παρόν) σε νέο καθολικό lockdown, οι ιδύνοντες της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής αρχίζουν τις συζητήσεις για την σταδιακή απόσυρση των μέτρων στήριξης.

Το σκεπτικό είναι αρκετά απλό: Από την στιγμή που η οικονομία παίρνει μπρος και αναπτύσσεται με ισχυρούς ρυθμούς, οι δράσεις τόνωσης καθίστανται ολοένα και λιγότερο απαραίτητες για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Αυτή όμως, είναι η μία πλευρά του νομίσματος, η οποία προβλέπει την αντικατάσταση των μέτρων στήριξης από τα οφέλη της δυναμικής ανάκαμψης του ΑΕΠ.

Όπως γράφει το Money Review, η άλλη πλευρά του νομίσματος είναι κάπως πιο ανησυχητική, ιδίως για την Ελλάδα, η οποία το 2023 κινδυνεύει αφενός να βρεθεί εκτός των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), αφετέρου να κληθεί να εφαρμόσει τους αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες της Κομισιόν.

Δεν είναι τυχαίο ότι το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης -παρά την επαρκή ρευστότητα- έχει υιοθετήσει μια συνετή στρατηγική όσον αφορά τις φοροελαφρύνσεις και τις παροχές, επιθυμώντας να αποφύγει το ενδεχόμενο ενός εκτροχιασμού σε πρωτογενές έλλειμμα και δημόσιο χρέος.

Ο νομισματικός κίνδυνος

Το έκτακτο πρόγραμμα παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ, γνωστό και ως PEPP, αναμένεται να διαρκέσει έως τον Μάρτιο του 2022. Εφόσον δεν υπάρξει παράταση, τότε η Ελλάδα είναι πιθανό να τεθεί εκτός του «κλασικού» προγράμματος αγοράς ομολόγων (APP) -και άρα εκτός της ομπρέλας στήριξης της ΕΚΤ- καθώς προϋπόθεση αποτελεί η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας από τους οίκους αξιολόγησης.

Αυτή την στιγμή, η χώρα μας απέχει δύο βαθμίδες από την επιθυμητή αξιολόγηση. Επομένως, χρειάζεται δύο διαδοχικές αναβαθμίσεις προκειμένου να ενταχθεί στο APP, μόλις λήξει το έκτακτο πρόγραμμα του PEPP. Είναι ενδεικτικό ότι η Κριστίν Λαγκάρντ, ερωτηθείσα για την τύχη της Ελλάδας, τήρησε σιγήν ιχθύος, παραπέμποντας στη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου τις αποφάσεις για το τι μέλλει γενέσθαι.

Τα σενάρια είναι πολλά. Εφόσον δεν υπάρξει παράταση του PEPP, τότε η Ελλάδα από τον Μάρτιο του 2022 θα μείνει «ξεκρέμαστη». Σ' αυτή την περίπτωση, θεωρείται αδύνατο η χώρα να έχει ανακτήσει τόσο γρήγορα την επενδυτική βαθμίδα και άρα θα διεκδικήσει εναλλακτικές λύσεις για την «κάλυψη» αυτού του κενού.

Μία από αυτές είναι η παράταση του καθεστώτος της ενισχυμένης εποπτείας, κάτι το οποίο θα παράσχει επαρκείς διασφαλίσεις στην ΕΚΤ για την αξιοπιστία των ελληνικών ομολόγων. Δεν είναι τυχαίο ότι ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας, εξέφρασε προσφάτως την πεποίθηση ότι η ΕΚΤ δεν θα αποσύρει την στήριξη μετά το τέλος του PEPP.

Η κατάσταση θα είναι σαφώς καλύτερη για την Ελλάδα, σε περίπτωση παράτασης του PEPP. Κι αυτό, διότι το οικονομικό επιτελείο θα έχει κερδίσει πολύτιμο χρόνο στο «κυνήγι» των δύο διαδοχικών αναβαθμίσεων, οι οποίες θα αποτελέσουν το «χρυσό εισιτήριο» για την ένταξη στο APP.

Σε κάθε ενδεχόμενο, πάντως, όλα θα εξαρτηθούν από την οικονομική – δημοσιονομική πολιτική, η οποία εφόσον παραμείνει εντός ενός συνετού και ορθολογικού πλαισίου, θα αποτελέσει ένα σημαντικό «όπλο» στη διαπραγματευτική θέση της Αθήνας.

Ο δημοσιονομικός κίνδυνος

Η σταθεροποίηση των οικονομιών, η οποία συνιστά αναγκαία συνθήκη για την απόσυρση των μέτρων στήριξης, έχει ήδη επιφέρει σημαντικά κέρδη στην Ελλάδα, η οποία στο β' τρίμηνο του 2021 είδε το ΑΕΠ να εκτινάσσεται κατά 16,2%. Το Σάββατο δε, ο πρωθυπουργός από το βήμα της ΔΕΗ αναθεώρησε στο 5,9% την εκτίμηση για την ανάπτυξη του 2021 (από 3,6% προηγουμένως), ενώ αρκετοί οίκοι ανεβάζουν τον στόχο ακόμη και άνω του 6%.

Όλα αυτά αναμένεται να έχουν ένα θετικό αντίκτυπο σε επίπεδο οικονομίας, δημοσίων εσόδων, απασχόλησης και επενδύσεων, καθιστώντας κατά κύριο λόγο μη απαραίτητα τα ισχύοντα μέτρα στήριξης για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Όμως, η επιστροφή της οικονομίας στα προ-κρίσης επίπεδα θα συνεπάγεται και την επιστροφή στην υποχρέωση τήρησης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το οποίο έχει ανασταλεί έως και τα τέλη του 2022.

Το ερώτημα, επομένως, που ανακύπτει είναι τι θα γίνει αμέσως μετά, δηλαδή το 2023. Και οι προθέσεις των χωρών του Βορρά προηγουμένως μια αρκετά αυστηρή στρατηγική. Πρόσφατα, οι υπουργοί Οικονομικών οκτώ χωρών της Ε.Ε. (Αυστρία, Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Λετονία, Σλοβακία, Φινλανδία και Τσεχία) ζήτησαν την άμεση αποκατάσταση της δημοσιονομικής πειθαρχίας (έλλειμμα έως 3% του ΑΕΠ).

Παράλληλα, τάχθηκαν κατά της άμεσης αλλαγής των δημοσιονομικών κανόνων, θεωρώντας ότι θα πρέπει να προηγηθούν πολύμηνες ζυμώσεις και συζητήσεις έως ότου κλειδώσουν οι όποιες προσαρμογές. Έθεσαν δε, ως αδιαπραγμάτευτο χαρτί τη μη διασύνδεση των προωθούμενων αλλαγών με την άρση της Γενικής Ρήτρας Διαφυγής.

Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι είναι γενικευμένη πια η πεποίθηση ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας θα αλλάξει. Ο πρωθυπουργός από το βήμα της ΔΕΘ τόνισε πως αυτό «πρέπει να θεωρείται δεδομένο». Πόσο ουσιαστικές θα είναι οι αλλαγές θα κριθεί εν πολλοίς και από τις πολιτικές εξελίξεις στη Γερμανία, όπου το SPD του Όλαφ Σολτς διεκδικεί πια με αξιώσεις τη νίκη στις εκλογές, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις.

διαΝΕΟσις: Εξαρτημένη από τα ορυκτά καύσιμα η Ελλάδα - Εισαγόμενο το 66,5% της ενέργειας

Το 85% της ακαθάριστης διαθέσιμης ενέργειας στην Ελλάδα προέρχεται από πετρέλαιο, φυσικό αέριο και γαιάνθρακες (κυρίως λιγνίτη), γεγονός που την καθιστά σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από τα ορυκτά καύσιμα. Επίσης, το 66,5% της ενέργειας που προσφέρεται στη χώρα είναι από εισαγωγές σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο, το οποίο καλύπτει χρήσεις σε μεταφορές και παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Τα παραπάνω ανακοινώθηκαν από τη δρ. Φαίη Μακαντάση, επικεφαλής ερευνών διαΝΕΟσις, στη διάρκεια εκδήλωσης που οργάνωσε στη Θεσσαλονίκη η Διεύθυνση Μακεδονίας - Θράκης του Αθηναϊκού Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, στο πλαίσιο της 85ης ΔΕΘ. Την εκτενή χαρτογράφηση ανέλαβε για λογαριασμό της διαΝΕΟσις ερευνητική ομάδα του IOBE υπό τον συντονισμό του καθηγητή Νίκου Βέττα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, η συμβολή του τομέα της ενέργειας στην ελληνική οικονομία εκτιμάται σε 6 δισ. ευρώ σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, ή 3,8% του ΑΕΠ, περίπου 50.000 άτομα απασχολούνται σε αυτόν, ενώ ο τομέας της ενέργειας είχε συγκρατημένες απώλειες στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Επίσης, το πετρέλαιο και τα προϊόντα μεταποίησης του αποτελούν το κύριο μέρος του διεθνούς εμπορίου αγαθών της χώρας. Το 27% των εισαγωγών προϊόντων της χώρας είναι ενεργειακά προϊόντα, κυρίως αργό πετρέλαιο, που επεξεργάζεται στα ελληνικά διυλιστήρια και εξάγεται, ενώ περίπου το 1/3 των εξαγωγών προϊόντων ενεργειακά προϊόντα. Γενικά, η αξία των ενεργειακών προϊόντων που εισάγουμε είναι μεγαλύτερη από αυτών που εξάγουμε (15 δισ. ευρώ έναντι 10,6 δισ. το 2019).

Ενέργεια και φορολογικά έσοδα

Ταυτόχρονα, τα φορολογικά έσοδα από την ενέργεια στην Ελλάδα είναι σημαντικά υψηλότερα του ευρωπαϊκού μέσου όρου και στις πρώτες θέσεις της ΕΕ, όχι μόνο ως ποσοστό ως προς το ΑΕΠ, αλλά και ως μερίδιο στα συνολικά φορολογικά έσοδα (7,4% των συνολικών φορολογικών εσόδων, έναντι 4,7% του μ.ο. της ΕΕ. "Ενδιαφέρον έχει κανείς να δει πως από την τελική τιμή της αμόλυβδης βενζίνης που πληρώνει ο καταναλωτής, περίπου 1,65ευρώ/λίτρο, τα 0,7ευρώ πηγαίνουν στο κράτος ως έσοδα από ειδικούς φόρους κατανάλωσης στην ενέργεια", ανέφερε η κ. Μακαντάση.

Αναμενόμενο είναι ότι και ο τομέας της μεταποίησης στην Ελλάδα έχει αυξημένη εξάρτηση από την ενέργεια. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των δαπανών ενέργειας (ως προς το σύνολο των δαπανών τους) για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις στη χώρα (5,4%) είναι ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης και ξεπερνά -κατά πολύ μάλιστα- το ίδιο ποσοστό σε άλλες χώρες, είτε αυτές είναι βιομηχανικά ανεπτυγμένες (Γερμανία και Γαλλία), είτε δεν είναι βιομηχανικά ανεπτυγμένες (Βουλγαρία - Ρουμανία).

Στο μεταξύ, σε παγκόσμιο επίπεδο, το κόστος όλων των μορφών ενέργειας το 2021 σημειώνει δραματικές αυξήσεις, μετά από ένα έτος που λόγω της πανδημίας είχε καταγράψει ιστορικά χαμηλά. Ειδικά η πορεία των τιμών του φυσικού αερίου και των δικαιωμάτων εκπομπών συνιστούν σημαντική πίεση στο κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος, με την τιμή της χονδρικής στην Ελλάδα να αυξάνεται κατά 119% στους πρώτους 8 μήνες. Σύμφωνα με την έρευνα, περίπου 2 στα 10 νοικοκυριά στην Ελλάδα δηλώνουν αδυναμία επαρκούς θέρμανσης της κατοικίας τους, ενώ 3 στα 10 έχουν ανεξόφλητους λογαριασμούς κοινής ωφέλειας.

Τέλος, η μελέτη καταλήγει σε προτάσεις πολιτικής με μια προτεραιότητα σε 5 άξονες: εξοικονόμηση ενέργειας, αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακές υποδομές και ηλεκτρικό δίκτυο, δίκαιη μετάβαση και κοινωνική προστασία.

Στην ενότητα της εκδήλωσης: "Η Θεσσαλονίκη και οι γεωπολιτικές μεταβολές στην περιοχή" ο κ. Μαργαρίτης Σχοινάς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρενέβη με μήνυμά του, ενώ άλλοι ομιλητές ήταν ο πρώην υπουργός, καθηγητής, Γιάννης Μανιάτης (ενότητα "Η Βόρεια Ελλάδα ως "κόμβος" στο εν εξελίξει ενεργειακό παιχνίδι στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο", Γιώργος Σταφυλάκης, προϊστάμενος του γραφείου του ΕΟΤ, με έδρα το Βουκουρέστι, αρμόδιος για τις βαλκανικές τουριστικές δεξαμενές, Γρηγόρης Τάσιος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων ("Ο από βορρά οδικός #τουρισμός ως αιμοδότης της τουριστικής μας βιομηχανίας") και Sibylla Bendig, Γενική Πρόξενος Γερμανίας, Sandrine Mouchet, Γενική Πρόξενος της Γαλλίας και Διευθύντρια του Γαλλικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης ("Η Θεσσαλονίκη μέσα από τα "μάτια" της διεθνούς διπλωματίας").

Μετά την παρουσίαση της έρευνας από την κ. Μακαντάση, η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με την μέθοδο των ερωτήσεων προς τους ομιλητές τις οποίες υπέβαλαν οι δημοσιογράφοι Σταύρος Τζίμας, Αλεξάνδρα Γούτα και Σοφία Παπαδόπουλου.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ

Knight Frank: Ο χάρτης του “Party” των ακινήτων – Η θέση της Ελλάδας

Συνεχίζεται το μετα-πανδημικό «μπουμ» στις αγορές κατοικιών, με τα στοιχεία της Knight Frank (την έκθεση παρουσιάζει το Money Review) να δείχνουν ότι οι τιμές αυξήθηκαν κατά 9,2% κατά μέσο όρο, σε 55 χώρες από όλο τον κόσμο, για το 12μηνο που έληξε τον Ιούνιο.

Η Τουρκία είναι η αγορά με τη μεγαλύτερη αύξηση τιμών (29,2% τον τελευταίο χρόνο), όμως το ράλι των τουρκικών ακινήτων αρχίζει να ρίχνει ρυθμούς, όπως δείχνουν τα στοιχεία του διεθνούς κτηματομεσιτικού γραφείου. Ακολουθούν η Νέα Ζηλανδία (+25,9%) και οι ΗΠΑ (+18,6%), ενώ στο top 10 μπήκαν η Αυστραλία (+16,4%), ο Καναδάς (+16%) και η Ρωσία (+14,4%).

Συνολικά, 18 αγορές εμφάνισαν τον τελευταίο χρόνο διψήφιους ρυθμούς αύξησης των τιμών, ενώ μόνο δύο αγορές – η Ινδία και η Ισπανία- παρουσίασαν πτώση. Σύμφωνα με τη Knight Frank, πρόκειται για τη χαμηλότερη αναλογία πτωτικών αγορών που έχει καταγραφεί από την έναρξη της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης, το 2008.

Στην ελληνική αγορά κατοικιών δεν διαπιστώνονται τα φαινόμενα υπερθέρμανσης που παρατηρούνται αλλού, καθώς οι τιμές αυξήθηκαν τον τελευταίο χρόνο κατά 3,1%. Πάντως, το τελευταίο διάστημα η αγορά ανοίγει αισθητά το βήμα της, αφού μόνο κατά το τελευταίο τρίμηνο (Απριλίου-Ιουνίου), οι τιμές αυξήθηκαν κατά 2,5%.

THE KNIGHT FRANK GLOBAL HOUSE PRICE INDEX Q2 2021
Ranked by annual % change

	COUNTRY/ TERRITORY	12-MONTH % CHANGE (Q1 2020-Q2 2021)	6-MONTH % CHANGE (Q4 2020-Q2 2021)	3-MONTH % CHANGE (Q1 2020-Q2 2021)
1	Turkey	29.2%	16.3%	8.9%
2	New Zealand	25.9%	10.0%	4.5%
3	United States	18.6%	11.2%	6.9%
4	Slovakia	18.6%	10.8%	6.3%
5	Sweden*	17.2%	9.8%	6.0%
6	Luxembourg	17.0%	9.1%	4.2%
7	Australia	16.4%	10.6%	5.1%
8	Canada	16.0%	10.6%	8.1%
9	Netherlands	14.5%	10.5%	4.9%
10	Russia	14.4%	6.1%	4.4%
11	Denmark	13.3%	6.3%	2.9%
12	United Kingdom	13.2%	6.7%	4.0%
13	Iceland	12.6%	8.1%	5.4%
14	Norway	12.5%	10.6%	4.8%
15	Austria	11.7%	6.5%	2.4%
16	Lithuania	10.9%	3.5%	-5.1%
17	Germany	10.9%	5.7%	3.2%
18	Chile	10.7%	5.6%	1.9%
19	Peru	9.1%	4.0%	2.9%
20	Portugal	8.6%	5.1%	2.4%
21	Finland	8.3%	5.9%	3.2%
22	Ukraine	8.3%	4.0%	4.0%
23	Malta	7.9%	2.0%	1.5%
24	Mexico	7.7%	5.2%	2.3%
25	Bulgaria	7.5%	5.0%	3.2%
26	Slovenia	7.3%	5.2%	3.1%
27	Poland	7.2%	3.0%	2.0%
28	Switzerland	7.1%	3.4%	1.7%
29	Ireland	6.9%	4.5%	3.2%
30	Singapore**	6.8%	3.6%	1.1%

Συνέχεια....

31	South Korea	6.8%	3.2%	1.4%
32	Belgium	6.7%	3.1%	0.9%
33	Estonia	6.6%	10.6%	6.6%
34	France	5.8%	3.8%	1.4%
35	Israel	5.7%	4.7%	2.2%
36	Hungary	5.3%	3.9%	5.8%
37	Japan	5.1%	4.3%	3.3%
38	Brazil	4.8%	2.2%	1.4%
39	Croatia	4.6%	3.4%	0.9%
40	Chinese Mainland	4.3%	4.2%	1.4%
41	South Africa	4.1%	1.0%	0.8%
42	Colombia	3.4%	3.1%	1.5%
43	Greece	3.1%	1.9%	2.5%
44	Latvia	2.8%	1.9%	1.3%
45	Hong Kong SAR*	2.6%	3.3%	2.0%
46	Czechia	2.2%	1.6%	1.6%
47	Italy	1.7%	1.3%	1.1%
48	Indonesia	1.5%	0.8%	0.5%
49	Morocco	1.2%	0.9%	-0.9%
50	Cyprus	0.9%	0.3%	0.5%
51	Romania	0.8%	4.0%	2.3%
52	Malaysia	0.3%	0.2%	-0.4%
53	Jersey	0.0%	13.3%	11.2%
54	India	-0.5%	0.9%	-0.5%
55	Spain	-0.9%	0.4%	0.2%

Εύλογα, λοιπόν, μετά από αυτά, οι αναλυτές της Knight Frank αναρωτιούνται εάν η παγκόσμια αγορά ακινήτων βρίσκεται κοντά σε κορυφή. «Παρά την ισχυρή αύξηση των τιμών, υπάρχουν ενδείξεις εξασθένησης της ζήτησης σε κάποιες αγορές», σημειώνουν οι αναλυτές, εξηγώντας ότι οι αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια έχουν μειωθεί στις ΗΠΑ και το μερίδιο των νοικοκυριών που σκέφτονται ότι τώρα είναι καλή στιγμή να αγοράσουν σπίτι έπεσε στα χαμηλά δεκαετίας του 28% τον Ιούνιο.

Η προοπτική της αύξησης των επιτοκίων σε αγορές όπως η Ν. Ζηλανδία, οι ΗΠΑ και η Βρετανία αναμένεται επίσης να επιδράσει αρνητικά σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Αντίθετα, η πρόσφατη αυστηροποίηση των μέτρων του lockdown σε Ν.Α. Ασία, Ν. Ζηλανδία και Αυστραλία ίσως να οδηγήσει σε νέο κύμα αγορών, καθώς η καραντίνα βάζει στο μικροσκόπιο τις κατοικίες και το lifestyle.

«Μιζέριας» συνέχεια στο Χ.Α. με ίδιο στόχο τη μη απώλεια της κρίσιμης τεχνικής ζώνης στα επίπεδα των 900 – 910 μονάδων....

